

EASA õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmise, muutmise, säilitamise, peatamise ja kehtetuks tunnistamise protseduur

EESMÄRK

Protseduuri eesmärk on juhendada Transpordiameti inspektoreid mitte-EASA õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaadi (LT_AIR_3_J8_V3) väljaandmise, muutmise, säilitamise, peatamise ja kehtetuks tunnistamisega seotud tegevustes, võttes aluseks lennundusseaduse ja Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2018/1139. Protseduur peab tagama kõigi lennukõlblikkussertifikaatidega seonduvate menetluste ühtse, ladusa ning õiguslikult korrektse täitmise.

KÄSITLUS-JA KASUTUSALA

Protseduuri kasutatakse Eestis registreeritavate või registreeritud mitte-EASA õhusõidukite suhtes, millistele kohaldub lennundusseadus. Protseduur käsitleb õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaadi (LT_AIR_3_J8_V3) väljaandmise, muutmise, säilitamise, peatamise ja kehtetuks tunnistamisega seotud tegevuste kirjeldusi ja viitematerjali.

VOLITUSED JA VASTUTUSED

Vastavalt Transpordiameti lennundusteenistuse põhimäärusele vastutab õhusõiduki lennukõlblikkuse järelevalve eest lennundustehnika osakond. Protseduuri spetsiifiliste valdkondadega seotud küsimuste lahendamiseks kaasatakse asjasse puutuvaid osakondi. Osakonna juhataja ja inspektorite kohustused, volitused ja vastutus on määratletud ametijuhendite ning õiguste nimekirjaga.

Üldjuhul määrab lennundustehnika osakonna juhataja sertifitseerimismenetluse eest vastutava inspektori. Transpordiamet peab lennukõlblikkussertifikaadi taotleja või omaniku suhtes teostama piisavad kontrollimised, et põhjendada sertifikaadi või loa väljaandmist, pikendamist, muutmist, peatamist või kehtetuks tunnistamist.

TEGEVUSE KIRJELDUS. MEETOD

1. Mitte-EASA õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaadi taotluse menetlemine

(Ref: 21.B.327 (b))

Õhusõidukid, mis ei vasta määruses (EL) nr 2018/1139 nimetatud olulistele nõuetele ja millele ei saa piiratud tüübisertifikaati taotleda, teeb Transpordiamet, võttes vastavalt vajadusele arvesse kõrvalekaldeid nendest olulistest nõuetest, järgmist:

- määrab konkreetsed lennukõlblikkussõnõud, mis tagavad õhusõiduki kavandatud kasutuse piisava ohutuse, ja kontrollib nende täitmist ning
- täpsustab asjaomase õhusõiduki kasutuse piirangud.

Mitte-EASA õhusõidukid on:

- a) ajaloolised õhusõidukid, mis vastavad järgmistele tingimustele:
  - i. õhusõidukid, mille: — esialgne projekt kehtestati enne 1. jaanuari 1955 ja — tootmine on lõpetatud enne 1. jaanuari 1975; või

- ii. selge ajaloolise väärtusega õhusõidukid, mis on seotud — osavõtuga märkimisväärselt ajaloosündmusest, — olulise sammuga lennunduse arengus või — liikmesriigi relvajõududes täidetud olulise rolliga; või
- b) õhusõidukid, mis on projekteeritud või ümber ehitatud spetsiaalselt uurimis-, katse- või teaduseesmärkidel ning mida tõenäoliselt toodetakse väga piiratud arvul;
- c) õhusõidukid, sealhulgas kokkupandava komplektina tarnitavad õhusõidukid, mille puhul vähemalt 51 % tootmisest ja kokkupanemisest teeb amatöör või amatööride mittetulundusühendus enda tarbeks ilma ärilise eesmärgita;
- d) õhusõidukid, mida on kasutanud sõjavägi, välja arvatud juhul, kui õhusõiduk on sellist tüüpi, mille suhtes EASA on vastu võtnud projekteerimisstandardi;
- e) kuni kahekohalised lennukid, mille mõõdetav varisemiskiirus või minimaalne stabiilse lennu kiirus maandumiskonfiguratsioonis ei ületa 35 sõlme kalibreeritud õhkkiirust, kopterid, jõuallikaga langevarjud, purilennukid ja motopurilennukid, mille maksimaalne liikmesriikides registreeritud stardimass ei ole suurem kui:

	Lennuk/kopter/jõuallikaga langevari/motopurilennuk	Purilennuk	Amfiib- või vesilennuk/kopter	Plaanerile paigaldatud täielik päästelangearjussüsteem
ühekohaline	maksimaalne stardimass 300 kg	maksimaalne stardimass 250 kg	Täiendav maksimaalne stardimass 30 kg	Täiendav maksimaalne stardimass 15 kg
kahekohaline	maksimaalne stardimass 450 kg	maksimaalne stardimass 400 kg	Täiendav maksimaalne stardimass 45 kg	Täiendav maksimaalne stardimass 25 kg

- f) ühe- ja kahekohalised autožiirid maksimaalse stardimassiga kuni 600 kg;
- g) punktide a või d tingimustele vastavate õhusõidukite koopiad, mis sarnanevad konstruktsioonilt algse õhusõidukiga;
- h) ühe- või kahekohalised õhupallid ja õhulaevad, mille suurim ette nähtud maht on kuuma õhu puhul 1 200 m³ ja muu õhku tõstmiseks kasutatava gaasi puhul 400 m³;
- i) kõik muud mehitatud õhusõidukid, mille maksimaalne tühimass koos kütusega ei ületa 70 kg.

Jrk. nr	Tegevuse kirjeldus	Viide	Vastutaja
1.1	<p>Mitte-EASA õhusõiduki Lennukõlblikkussertifikaadi taotluse läbivaatamine ja nõutavate lisadokumentide kontroll.</p> <p>1. Taotleja sobivuse hindamine Kontrollitakse, kas taotlus on allkirjastatud õhusõiduki omaniku või tema volitatud esindaja poolt. Taotlus võib olla esitatud LOIS'i kaudu.</p>	LT_AIR_3_J8_V1	Määratud inspektor(id)

	<p>2. <u>Taotluse kõlblikkuse hindamine</u> Kontrollitakse, kas lennukõlblikkussertifikaadi taotlus on esitatud Transpordiameti vormil, kõik nõutud väljad on täidetud ja riigilõiv tasutud ning õhusõiduk registreeritud või registreerimisel Eesti õhusõidukite registris.</p> <p>3. <u>Lennukõlblikkussertifikaadi liigitus</u> Kui õhusõiduk vastab peatükis 1.2 nimetatud õhusõidukitele.</p> <p>4. <u>Taotlusega koos saadud dokumentide hindamine</u></p> <p>Kontrollitakse, kas taotlusele on lisatud:</p> <p>1) Registreeritava õhusõiduki puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õhusõiduki kaalumistunnistus; • õhusõiduki tehnilise normdokumentatsiooni nimekiri; • õhusõiduki hooldusprogramm; • õhusõiduki lennukäsiraamat. <p>2) Registris oleva õhusõiduki puhul tuleb kontrollida, kas punktis 1 nõutud dokumendid on olemas.</p> <p>3) Õhusõiduki ülevaatus Õhusõiduki füüsiline kontroll esitatud dokumentidele vastavuse, seisukorra ja märgistuste hindamiseks. Õhusõiduk peab olema märgistatud kooskõlas lennukäsiraamatuga ja VV määrusega nr 70 „Õhusõidukite Märgistamise Kord“.</p> <p>Mitte-EASA õhusõiduki lennukõlblikkuse kontroll peab olema dokumenteeritud vormil LT_AIR_3_J8_V2.</p> <p>Eelistada ülevaatus Eestis.</p>		
1.2	<p>Lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmine.</p> <p>Otsus lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmise või väljaandmisest keeldumise kohta tehakse kirjalikult mitte hiljem kui 45</p>		Määratud inspektor(id)

	<p>päeva jooksul taotluse ja kõikide nõutud andmete ja dokumentide esitamisest arvates.</p> <p>Mitte-EASA õhusõidukile antakse välja siseriiklik lennukõlblikkussertifikaat vormil LT_AIR_3_J8_V3, kui ollakse veendunud, et</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ on esitatud nõutud dokumendid, ▪ õhusõiduk vastab kinnitatud lennukäsiraamatule, ▪ kohalduvad lennukõlblikkusdirektiivid on täidetud, ▪ kõik hooldused on tehtud vastavalt heaks kiidetud hooldusprogrammile, ▪ lennukõlblikkuse kontroll on tehtud ning õhusõiduk on kõlblik ohutuks kasutamiseks. <p>Lennukõlblikkussertifikaat antakse välja üheks aastaks.</p>	LT_AIR_3_J8_V3	
1.3	<p>Lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmist takistavatest puudustest teavitamine.</p> <p>Lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmist takistavatest puudustest teavitatakse taotlejat nii kiirest kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 14 päeva jooksul taotluse esitamisest. Kui kahe kuu jooksul ei ole puuduvaid dokumente või andmeid esitatud, lõpetatakse taotluse läbivaatamise menetlus sertifikaadi väljaandmisest keeldumise otsusega. Puudused salvestatakse DHSis.</p>		Määratud inspektor(id)

2. Õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaadi muutmine või täiendamine, duplikaadi välja andmine.

Jrk nr	Tegevuse kirjeldus	Viide	Vastutaja
2.1	<p>Lennukõlblikkussertifikaati võib muuta või täiendada ainult Transpordiamet. Sertifikaati muudetakse või täiendatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - õhusõiduki omaniku või käitaja taotluse alusel; - Transpordiameti algatusel. <p>Transpordiamet võib sertifikaati muuta omaalgatuslikult, kui see osutub vajalikuks andmete õigsuse või lennuohutuse tagamise huvides.</p>		Määratud inspektor(id)
2.2	<p>Lennukõlblikkussertifikaadi muutmise või täiendamise menetlus algatatakse DHSis.</p> <p>Uue sertifikaadi väljaandmisel küsitakse seni kehtinud sertifikaat tagasi.</p>		Määratud inspektor(id)
2.3	<p>Transpordiamet võib kadunud või hävinud lennukõlblikkussertifikaadi asemel välja anda duplikaadi, kui</p> <ul style="list-style-type: none"> - õhusõiduki omanik või käitaja on seda taotlenud (vabas vormis); - taotluses on ära toodud põhjus; - ei ole kahtlust, et tegemist on pettusega. <p>Sertifikaadile tehakse märge „Duplikaat / Duplicate“.</p>	LT_AIR_3_J8_V3	Määratud inspektor(id)

3. Lennukõlblikkussertifikaadi kehtivuse jätkumine

Jrk nr	Tegevuse kirjeldus	Viide	Vastutaja
3.1	Lennukõlblikkussertifikaadi kehtivus jätkub, kui: 1. õhusõidukit on hooldatud vastavalt hooldusprogrammile ja käitamine ning konfiguratsioon vastab heaks kiidetud lennukäsiraamatule; 2. õhusõiduk jääb samasse registrisse; 4. sertifikaadist ei ole loobutud ja seda ei ole kehtetuks tunnistatud vastavalt punktile 4.		Määratud inspektor(id)
3.2	Lennukõlblikkussertifikaadi kehtivuse jätkumist ei kontrollita plaaniliselt. Kui järelevalve käigus (sertifikaadi muutmine, ohutusteavitus vms) selgub, et sertifikaadi kehtivus ei jätku punktis 4.2 toodud alustel, siis tunnistatakse sertifikaat kehtetuks.		Määratud inspektor(id)

4. Lennukõlblikkussertifikaadi peatamine või kehtetuks tunnistamine

Jrk nr	Tegevuse kirjeldus	Viide	Vastutaja
4.1	Sertifikaat peatatakse kui õhusõiduk ei vasta heakskiidetud lennukäsiraamatule. Nimetatud tingimuse mittetäitmise korral algatatakse menetlus DHSis, tehakse ettekirjutus ja peadirektori otsusega peatatakse sertifikaat kuni nõuetele vastavuse taastamiseni. Kui sertifikaadi kehtivuse peatamise alus on kõrvaldatud, taastatakse sertifikaat peadirektori otsusega.		Määratud inspektor(id) Lennundus-teenistuse direktor
4.2	Sertifikaat tunnistatakse kehtetuks kui: a) õhusõiduk ei ole Eesti õhusõidukite registris; b) sertifikaadist on loobutud; c) ettekirjutus peatatud sertifikaadi kohta ei ole õigeaegselt täidetud. Menetlus tehakse DHSis. Sertifikaat tunnistatakse kehtetuks lennundusteenistuse direktori otsusega.		Määratud inspektor(id) Lennundus-teenistuse direktor

	Kehtetuks tunnistatud sertifikaat küsitakse tagasi. Kui sertifikaati ei ole tagastada, küsida selle kohta kirjalik põhjendus.		
--	---	--	--

5. Andmete säilitamine

Jrk nr	Tegevuse kirjeldus	Viide	Vastutaja
5.1	Säilitamisele kuuluvad: 1. taotleja esitatud dokumendid; 2. kontrollimise käigus koostatud dokumendid, kus on määratletud tegevused ja nende lõpptulemused (kontroll-lehed, otsused jms); 3. koopia sertifikaadist ja selle muudatustest.		Määratud inspektor(id)
5.2	Dokumente säilitatakse õhusõiduki toimikus ja dokumendihaldussüsteemis. NB! Dokumendihaldussüsteemis hoitavad andmed on soovitatav konverteerida PDF failiks (vajalik arhiveerimisel).		Määratud inspektor(id)
5.3	Andmeid säilitatakse vähemalt kuus aastat pärast õhusõiduki registrist eemaldamist.		Dokumendi haldaja

VIITED

1. Lennundusseadus
2. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) nr 2018/1139, 04. juuli 2018, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju
3. LT_AIR_3_J6_V3 mitte-EASA õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaat
4. Majandus- ja taristuministri 03. detsember 2020. a määrus nr 80 "Transpordiameti põhimäärus"
5. VV 25.02.2000 vastuvõetud määrus nr 70 „Õhusõidukite märgistamise kord“
6. AD 201-xx Lennundustehnika osakonna juhataja ja vaneminspektorite ametijuhendid
7. Riigilõivuseadus (vt elektrooniline Riigi Teataja: <https://www.riigiteataja.ee>)
8. Lennuohutuse infosüsteem (<https://lois.ecaa.ee/Login.aspx>)
9. LT_AIR_3_J8_V1 Mitte-EASA Õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmise taotlus
10. VA 203-1-5-1 Järelevalveametniku õigused TEHNIKA